МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
Кафедра теорії та практики перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____Майя НІКОЛАЄВА
"01" 09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасний український художній переклад

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

ОНУ
2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасний український художній переклад». – Одеса: ОНУ, 2022. – 13 с.

Розробник: Єрьоменко С.В., к.філол.н., доцент, доцент кафедри теорії та практики перекладу, Коваленко О.В., к.філол.н., доцент кафедри теорії та практики перекладу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та практики перекладу
Протокол № 1 від "25"08 2022 р.
Завідувач кафедри _____ (Ірина РАЄВСЬКА)
(підпис)

Погоджено з гарантом ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

_____ (Олена КАРПЕНКО)
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету РГФ
Протокол № 1 від "26" серпня 2022 р.
Голова НМК _____ (Тетяна ТЕЛЕЦЬКА)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу
Протокол № __від. "___" _____ 202__ р.
Завідувач кафедри _____ (Ірина РАЄВСЬКА)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу
Протокол № ___ від. "____"_____20__ р.
Завідувач кафедри _____ (Ірина РАЄВСЬКА)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>очна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Загальна кількість:

кредитів –3/3

годин –90/90

змістових модулів – 1/1</td><td>Галузь знань
03 Гуманітарні науки</td><td colspan="2" rowspan="2">Дисципліна вільного вибору</td></tr>
<tr><td>Спеціальність:
035 Філологія</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Спеціалізація:
035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Рівень вищої освіти:
другий (магістерський)</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>16</td><td>8</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>14</td><td>4</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійнаробота</td></tr>
<tr><td>60</td><td>78</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма підсумкового контролю: залік</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Сучасний український художній переклад»є вибірковим навчальними предметом у системі професійної підготовки філологів і входить до циклу практичної та професійної підготовки фахівців освітнього рівня "магістр" за спеціальністю 035 "Філологія" та спеціалізацією 035.041 "Германські мови та літератури" (переклад включно), перша – англійська».

Основною **метою**даної програми єпоглиблення знань здобувачів упитаннях, що стосуються становлення художнього українського перекладу у системі світового перекладацького процесу, роботі українських видавництв та он-лайн видань, які видають перекладну літературу. Основна мета обумовлює вирішення наступних **завдань**: окреслення основних етапів розвитку українського художнього перекладу; характеристика становлення перекладацьких концепцій в Україні в контексті загальносвітових тенденцій; ознайомлення студентів з періодичними виданнями, он-лайн виданнями та видавництвами, які працюють з перекладною літературою; порівняння стану сучасного українського та світового перекладу з попередніми етапами розвитку.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральної: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК11.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

СК04. Здатність аналізувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів іноземними мовами.

Очікувані результати навчання:

ПРН 06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання
ПРН 20. Здійснювати адекватний письмовий переклад з іноземних мов, що вивчаються, українською текстів різних функціональних стилів, обираючи відповідні стратегії для забезпечення перекладацької еквівалентності на граматичному, семантичному та прагматичному рівнях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен: **знати**: основні етапи розвитку перекладацької діяльності в Україні, Європі та США, зокрема художнього перекладу; характеристики та етапи становлення основних вітчизняних перекладацьких концепцій від давнини до сьогодення з акцентом на переклад художніх творів; творчі доробки українських перекладачів відповідної епохи та роботу сучасних українських видавництв у царині художнього перекладу; домінанти та складнощі перекладу художніх текстів та шляхи їхнього вирішення.

вміти: схарактеризувати відповідний етап розвитку перекладацької діяльності в Україні, Європі та США в контексті розвитку вітчизняного художнього; визначити перекладацькі стратегії та представників відповідного етапу перекладацької діяльності та їхній вплив на розвиток художнього перекладу в Україні; окреслити сучасний стан українського художнього перекладу та порівняти його з попередніми; виконувати самостійних переклад художніх текстів з урахуванням домінант та складнощів перекладу художніх текстів та засвоєних шляхів їхнього вирішення.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: Український художній переклад у контексті світового перекладацького процесу: від витоків до сьогодення

Тема 1.Зародження перекладацької традиції за часів Київської Русі (10 –13 століття). Перекладацькі традиціїна території сучасної України в 14 – 16 століттях.

Тема 2. Відродження перекладацьких традицій у Києво-Могилянській академії.Вплив сформованих перекладацьких традицій того часу на подальший розвиток українського художнього перекладу.

Тема 3.Початок нового українського перекладу в контексті національного відродження.Адаптація І.Котляревським «Енеїди» Вергілія.

Тема 4. Український переклад наприкінці 19 – початку 20 століття. Місце українського художнього перекладу в загальноєвропейському контексті.

Тема 5. Вплив європейських перекладацьких концепцій на розвиток художнього перекладу в Україні. Українські художні переклади як частина загальноєвропейської літературної спадщини.

Тема 6. Історія перекладацької діяльності у США та її вплив на становлення художнього перекладу в Україні. Влив сучасної американської культури на тенденції в українському художньому перекладі.

Тема7. Український переклад у 20 столітті та розвиток перекладу зарубіжної літератури українською мовою. Журнал «Всесвіт» та видавництво «Дніпро».

Тема 8. Сучасний стан українського перекладу. Український художній переклад в загальносвітовому контексті. Видавництва «Старого Лева», «Абабагаламага».

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Л	П	лаб	сам. роб		Л	П	лаб	сам.роб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1:Український художній переклад у контексті світового перекладацького процесу: від витоків до сьогодення										
Тема 1.Зародження перекладацької традиції за часів Київської Русі (10 – 13 століття). Перекладацькі традиції на території сучасної України в 14 – 16 століттях.	12	2			10	11	1			10
Тема 2. Відродження перекладацьких традицій у Києво-Могилянській академії. Вплив сформованих перекладацьких традицій того часу на подальший розвиток українського художнього перекладу.	12	2			10	11	1			10
Тема 3. Початок нового українського перекладу в контексті національного відродження. Адаптація І. Котляревським «Енеїди» Вергілія.	12	2			10	11	1			10
Тема 4.Український переклад наприкінці 19 – початку 20	12	2			10	11	1			10

століття. Місце українського художнього перекладу в загальноєвропейському контексті.										
Тема 5. Вплив європейських перекладацьких концепцій на розвиток художнього перекладу в Україні. Українські художні переклади як частина загальноєвропейської літературної спадщини.	9	2	2		5	11	1			10
Тема 6. Історія перекладацької діяльності у США та її вплив на становлення художнього перекладу в Україні. Влив сучасної американської культури на тенденції в українському художньому перекладі.	9	2	2		5	11	1			10
Тема 7. Український переклад у 20 столітті та розвиток перекладу зарубіжної літератури українською мовою. Журнал «Всесвіт» та видавництво «Дніпро».	11	2	4		5	12	1	2		9
Тема 8. Сучасний стан українського перекладу. Український художній переклад в загальносвітовому контексті. Видавництва «Старого Лева», «Абабагаламага».	11	2	4		5	11	1	1		9
Підсумкове заняття	2		2			1		1		
Усього годин	**90**	**16**	**14**		**60**	**90**	**8**	**4**		**78**

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин (очне/заочне)
1	Тема 5. Український художній переклад в контексті загальноєвропейських перекладацьких концепцій. Зіставний аналіз текстів оригіналу та перекладу з подальшим аналізом загальних тенденцій перекладу реалій, промовистих імен тощо.	2/-
2	Тема 6. Вплив американських перекладацьких шкіл на розвиток сучасного художнього перекладу в Україні. Зіставний аналіз текстів оригіналу та перекладу з подальшим аналізом загальних тенденцій до перекладу символів, політичної лексики тощо.	2/-
3	Тема 7. Основні тенденції українського перекладув 20 столітті.Зіставний аналіз оригіналу та перекладу відрізків художніх творів, зокрема, і з точки зору цензури та самоцензури перекладача. Самостійний переклад запропонованих уривків художнього тексту та порівняння з вже існуючими перекладами.	4/2
4	Тема 8. Український переклад на сучасному етапі розвитку. Зіставний аналіз текстів перекладу різних видань. Самостійний переклад запропонованих уривків художнього тексту та порівняння з вже існуючими перекладами.	6/1
5	**Підсумкове заняття**	2/1
	РАЗОМ	14/4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин (очне/заочне)
1	Тема 1. Підготовка доповіді, реферату або презентації на тему або окремий аспект тем «Перекладацька традиція за часів Київської Русі (10-13 століття)», та «Перекладацька традиція в Україні 14-16 століття».	10/10
2	Тема 2. Підготовка доповіді, реферату або презентації на тему або окремий аспект теми «Відродження перекладацьких традицій у Києво-Могилянській	10/10

	академії».	
3	Тема 3. Підготовка доповіді, реферату або презентації на тему або окремий аспект тем «Адаптація І.Котляревським «Енеїди» Вергілія» та «Початок нового українського перекладу».	10/10
4	Тема 4. Підготовка доповіді, реферату або презентації на тему або окремий аспект теми «Український переклад наприкінці 19-початку 20 століття».	10/10
5	Тема 5. Підготовка доповіді, реферату або презентації на тему або окремий аспект теми «Вплив європейських перекладацьких концепцій на розвиток художнього перекладу в Україні».	5/10
6	Тема 6.Підготовка доповіді, реферату або презентації на тему або окремий аспект теми «Вплив перекладацьких тенденцій США на становлення художнього перекладу в Україні»	5/10
7	Тема 7.Підготовка доповіді абопрезентації з елементами аналізу перекладу обраного уривку перекладеного художнього тексту українською мовою (60-80 рр. 20 сторіччя).	5/9
8	Тема 8. Підготовка доповіді абопрезентації з елементами аналізу перекладу обраного уривку перекладеного художнього тексту українською мовою (2010 рік – наші дні)	5/9
	РАЗОМ	**60/78**

9. Методи навчання

Словесні: лекції, пояснення, бесіда, обговорення проблемних ситуацій; *наочні:* ілюстрація *(*мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень; *практичні:* тренувальні вправи; творчі вправи; виконання самостійних завдань.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Методи поточного контролю: усне опитування, участь у дискусії контрольні письмові роботи, оцінювання виконання самостійних завдань, оцінювання доповідей.

Методи періодичного контролю: бланковий тест, письмовий переклад запропонованого тексту.

Критерії оцінювання

Оцінка за національною шкалою	**Теоретична підготовка**	**Практична підготовка**
	Здобувач освіти	

Зараховано **(відмінно)**	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань з визначення перекладацьких тенденцій, аналізу перекладу художніх текстів. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями щодо розвитку та сучасного стану українського художнього перекладу.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань з перекладу та перекладацькому аналізу, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності, зокрема, застосування перекладацьких трансформацій, обрання варіативних відповідників при перекладі художніх текстів; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання, зокрема, при перекладі художніх текстів та порівняльному аналізі існуючих перекладів художніх текстів; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, зокрема, при перед- та перекладацькому аналізі; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі (перекладі художніх текстів та порівняльному аналізі існуючих перекладів художніх текстів).
Зараховано **(добре)**	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових щодо розвитку та сучасного стану українського художнього перекладу, використовуючи при цьому обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації щодо використання певних термінів та перекладацьких рішень, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію (що відображається в перекладацькому аналізі), але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	Виконав адекватний зіставний аналіз та переклад більшості запропонованих текстів (спираючись на попередні роботи); має стійкі навички виконання завдання з перекладу та перекладацького аналізу художніх текстів.
Зараховано (**задовільно)**	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зав'язків щодо розвитку та	може використовувати знання в стандартних ситуаціях (на задовільному рівні виконувати аналіз та перекладати окремих частин художнього тексту), має

	сучасного стану українського художнього перекладу, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зав'язків і формулювання висновків.	елементарні, нестійкі навички виконання завдання з аналізу та перекладу художнього тексту. Правильно проаналізував та переклав половину речень у запропонованих текстах. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зав'язків і формулювання висновків.
Незараховано **(з можливістю повторного складання)**	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу при прийнятні перекладацьких рішень; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки.	Не передає не тільки деталі, а й загальний сенс запропонованих текстів, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно перекладає лише окремі речення в запропонованих текстах за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незараховано **(з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)**	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання на аналіз та переклад, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для періодичного контролю

1. Зародження перекладацької діяльності в Україні – ранній період.
2. Ознаки перекладацької діяльності часів Київської Русі та вплив середньовічних літературних тенденцій.
3. Основні етапи розвитку українського перекладу: загальні характеристики.
4. Становлення український перекладу: основні тенденції 18 століття.
5. Розвиток українського перекладу:основні тенденції 19 століття.
6. Український переклад у 20 столітті: основні тенденції.
7. Основні проблеми становлення та розвитку українського перекладу у 18-19 столітті.
8. Основні проблеми в перекладі художніх творів українською мовою у 20 столітті.
9. Видатні українські перекладачі та їх творчий доробок (на вибір студента).
10. Сучасний стан українського перекладу: загальних огляд.
11. Художній переклад к загальній картині розвитку українського перекладу
12. Періодизація українського перекладознавства: основні історичні етапи.
13. Перекладацька концепція І. Франка.
14. Перекладацька концепція М. Зерова.
15. Перекладацька концепція О. Фінкеля.
16. Перекладацька концепція Г. Кочура.
17. Перекладацька концепція М. Рильського.

18. Доробок Лесі Українки в контексті українського художнього перекладу.
19. Види перекладу за Дж. Касагранде та вплив його поглядів на український художній переклад.
20. Лінгвістичні погляди Ю.Найди та вплив на формування тенденцій в українському художньому перекладі.
21. Зародження перекладу в Англії.
22. Перший віршований переклад в Англії.
23. Погляди Д. Драйдена на переклад.
24. Перекладацька діяльність Езри Паунда.
25. Перекладацькі концепції М.А.К. Халлідей.
26. Робота перекладацьких видавництв та журналів в Україні.
27. Переклади української літератури у Європі
28. Переклади української літератури на Північноамериканському континенті.
29. Переклади української літератури в світі: загальні тенденції.
30. Переклади української літератури в контексті військової агресії рф на території України: основні тенденції.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль								Періодичний контроль		Сума балів
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Самостійна робота	Контрольна робота	
2	2	2	2	9	9	10	10	24	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційного заліку	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обовязковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обовязковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Єрьоменко С.В., Коваленко О.В. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасний український художній переклад» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності: 035 філології, спеціалізації: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Освітньо-професійна програма: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Одеса: ОНУ, 2022. 13 с.
2. Єрьоменко С.В., Коваленко О.В.Силабус навчальної дисципліни «Сучасний український художній переклад» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності: 035 філології, спеціалізації: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Освітньо-професійна програма: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Одеса: ОНУ, 2022. 5 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). 5-е вид., випр. і доп. Вінниця: Нова Книга, 2017. 448 с.

2. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. К.: Факт-Наш час, 2006. 344 с. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Strikha_Maksym/Ukrainskyi_khudozhnii_pereklad_mizh_literaturoiu_i_natsiietvorenniam/

3. Шмігер Т.В. Історія українського перекладознавства XX сторіччя. К.: Смолоскип, 2018. 342 с. Режим доступу: http://shmiher.ho.ua/works/shmiher_istoriya_perekladoznavstva.pdf

4. Translation. History. Culture: a sourcebook / [translated and edited by] André Lefevere. General editors: Susan BassnettandAndréLefevere. London ; New York : Routledge, 2013. 182 p.

Додаткова

2. Кальниченко О. А. Історія перекладу та думок про переклад у текстах та коментарях : навч. посіб : Ч. 1.Харків : Вид-во НУА, 2010. 132 с.

5. Ребрій О.В. Сучасні концепції творчості у перекладі: монографія. Харків, 2012. 376 с. Режим доступу: http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/8879/2/monograph-2012.pdf

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Журнал «Всесвіт» www.vsesvit-journal.com
2. Translation Journal: Digital Online Journal https://translationjournal.net.
3.Ukrainianliterature. A JournalofTranslations.http://sites.utoronto.ca/elul/Ukr_Lit/about.html#:~:text=Ukrainian%20Literature%20is%20a%20journal,York%2C%20NY%2010003%2C%20USA